

Programa BCN Interculturalitat

Accions per a la convivència intercultural
i la cohesió social en una ciutat diversa

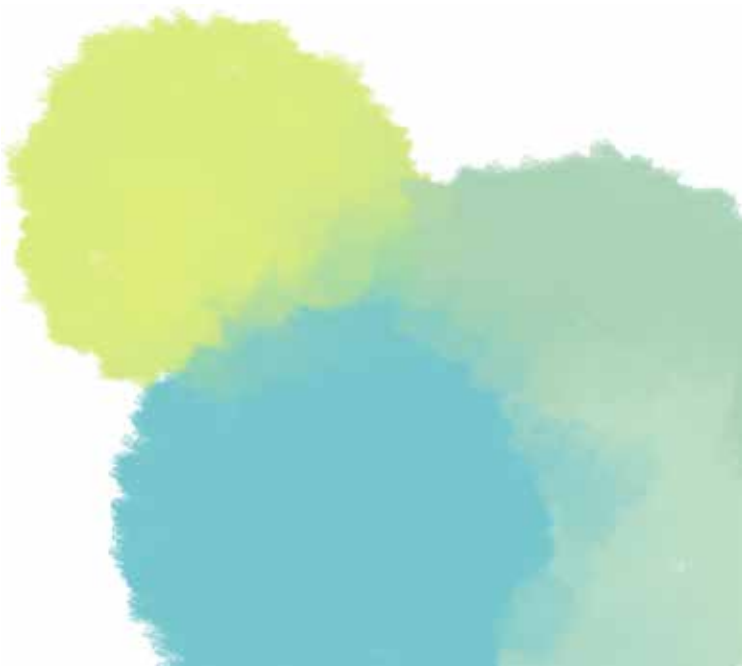
BCN

Ajuntament de
Barcelona

L'aposta per la interculturalitat	5
El Programa BCN Interculturalitat	7
→ Estratègia BCN Antirumors	10
→ Formació Intercultural	13
→ Espai Avinyó - Llengua i Cultura	15
→ Projectes Interculturals	17

Barcelona, capital de Catalunya, és actualment, en gran mesura, el resultat de les migracions d'ahir. Històricament la ciutat ha estat un **espai d'encreuament cultural**, que s'ha accentuat les darreres dècades amb la globalització dels fluxos migratoris.

4

Àrea de Drets de
Ciutadania, Participació
i Transparència
Programa BCN
Interculturalitat

Aquesta diversitat cultural (que és també diversitat d'orígens, llengües, costums, creences i, en definitiva, de cosmovisions) ofereix a la ciutat **noves oportunitats** que cal aprofitar, alhora que planteja **noves complexitats** per a la convivència i la cohesió social.

El **Programa BCN Interculturalitat** és la proposta d'actuacions que, conjuntament amb la ciutat, impulsa l'Ajuntament de Barcelona des de l'any 2010 per encarar aquestes noves complexitats i aprofitar les noves oportunitats des d'una perspectiva intercultural.

L'aposta per la interculturalitat

UN MARC DE CONVIVÈNCIA CONSTRUÏT ENTRE TOTES I TOTS

Avui compartim una ciutat que ha experimentat un augment notable de la diversitat sociocultural. És important tenir present que aquest augment de la diversitat no és un fet conjuntural, és una realitat consolidada que defineix i articula la vida als barris.

L'aposta de Barcelona és assumir aquestes complexitats i aprofitar les oportunitats des d'una perspectiva intercultural. Una perspectiva que ens ha de permetre:

- Transformar la Barcelona multicultural (diverses Barcelones coexistent) en la Barcelona intercultural (una Barcelona diversa que conviu i construeix ciutat de manera conjunta i col·laborativa).

Per aconseguir-ho, des de la visió intercultural cal:

- **Construir una ciutat igualitària.**

En aquesta ciutat tothom, sigui quin sigui el seu origen cultural, ha de compartir drets, deures i oportunitats. Només així, els ciutadans i les ciutadanes voldran participar del projecte comú de ciutat.

- **Construir una ciutat que reconegui la seva diversitat.**
Igualtat no és sinònim d'uniformitat. La ciutat intercultural no només accepta les diferents cultures i tradicions que la formen; la ciutat intercultural les posa en valor i les converteix en motor de creixement social.
- **Construir una ciutat que impulsi la interconnexió positiva de la seva diversitat.**
A la ciutat intercultural no coexisteixen diverses cultures; a la ciutat intercultural conviuen persones de diverses cultures, que es troben, dialoguen, es coneixen i treballen col·laborativament en el projecte comú de ciutat.

El camí cap a la interculturalitat

Per tal d'iniciar aquest camí comú, l'Ajuntament de Barcelona va preguntar a la ciutat i, després d'un procés participatiu que va involucrar múltiples àmbits de la societat civil barcelonina, va consensuar un pla d'acció: el Pla BCN Interculturalitat.

El pla es pot consultar i descarregar en aquesta adreça:

<http://www.bcn.cat/interculturalitat>

El Programa BCN Interculturalitat

LÍNIES D'ACCIÓ PER TREBALLAR A I AMB LA CIUTAT

Amb el Pla BCN Interculturalitat com a guia, i incorporant altres directrius del Pla de treball d'immigració 2012-2015, l'Ajuntament de Barcelona impulsa una sèrie d'accions que s'apleguen en el Programa BCN Interculturalitat.

Amb les seves línies d'acció, el **Programa BCN Interculturalitat** vol:

- Crear i impulsar espais per fomentar el diàleg i les relacions interculturals.
- Sensibilitzar la ciutadania i treballar per fer desaparèixer els entrebancs que dificulten aquest diàleg i les relacions interculturals.
- Donar a conèixer la diversitat cultural present a la ciutat.
- Generar oportunitats per construir accions i projectes interculturals compartits.

Com ho fa?

El Programa BCN Interculturalitat genera accions i recursos per A LA CIUTAT, alhora que treballa AMB LA CIUTAT sumant-se i donant suport a l'activitat intercultural d'entitats, serveis, programes, equipaments, centres educatius, mitjans de comunicació...

El Programa BCN Interculturalitat entén que la llengua catalana té una funció cohesionadora. Per aquest motiu fomenta l'ús i el coneixement del català com a llengua comuna, que conviu i s'enriqueix amb la diversitat lingüística pròpia de la societat catalana actual.

El diàleg és l'altre aspecte clau del Programa BCN Interculturalitat. Permet oferir i recollir propostes, comunicar i escoltar, transformar-se al ritme que es transforma la ciutat.

Fruit d'aquest diàleg permanent amb la ciutat, el Programa BCN Interculturalitat es transforma, millora i creix. Actualment, s'articula en quatre línies principals d'acció:

- L'Estratègia BCN Antirumors
- Formació Intercultural
- L'Espai Avinyó - Llengua i Cultura
- Projectes Interculturals

Pla
BCN Interculturalitat

Programa
BCN Interculturalitat

Estratègia
BCN
Antirumors

Formació
Intercultural

Espai Avinyó -
Llengua
i Cultura

Projectes
Interculturals

Estratègia BCN Antirumors

DESMUNTAR RUMORS I ESTEREOTIPS SOBRE DIVERSITAT CULTURAL

Durant el procés participatiu d'elaboració del Pla BCN Interculturalitat es va posar de manifest que un dels elements que dificulta més la convivència en la diversitat és el desconeixement de l'altre. Aquest desconeixement es transforma sovint en por o recança i es verbalitza a través de rumors i estereotips falsos.

L'Estratègia BCN Antirumors és la línia d'acció del Programa BCN Interculturalitat que genera eines i discursos per desmuntar aquests rumors i estereotips per, d'aquesta manera, avançar cap a una convivència intercultural cohesionada.

Com ho fa?

Treballant A LA CIUTAT:

- Organitza campanyes de sensibilització antirumors que es recolzen en diferents materials físics (còmics, xapes, gots, guies, manuals) i en accions als espais web i xarxes virtuals.
- Actua des d'una perspectiva territorial, oferint a entitats, serveis, equipaments, centres educatius, etc. dels diferents barris i districtes de la ciutat activitats gratuïtes de sensibilització antirumors i reflexió intercultural (tallers, obres teatrals participatives, debats...).

Aquestes activitats s'apleguen en un **catàleg d'activitats** que des de 2012 es renova anualment.

- Ofereix també formacions gratuïtes que permeten compartir amb la ciutadania arguments i eines comunicatives antirumors. Les persones que fan aquestes formacions es converteixen en **agents antirumors**.

Treballant AMB LA CIUTAT: **LA XARXA BCN ANTIRUMORS**

El procés participatiu de 2009 va posar en contacte bona part del teixit associatiu de la ciutat. Moltes entitats, que ja treballaven el tema de la interculturalitat i fomentaven el coneixement de la diversitat cultural, van decidir unir esforços i recursos creant la Xarxa BCN Antirumors amb l'impuls de l'Ajuntament de Barcelona.

La Xarxa BCN Antirumors està formada actualment per **prop de 500 membres**, entre entitats i persones a títol individual. La llista més actualitzada es pot descarregar aquí:

<http://www.bcn.cat/antirumors>

Els membres de la Xarxa s'interconnecten per treballar des dels seus territoris amb l'objectiu de fer sensibilització antirumors.

L'Ajuntament de Barcelona forma part de la Xarxa BCN Antirumors i la considera una peça col·laborativa clau en el desplegament de l'Estratègia BCN Antirumors.

Com a membre destacat de la Xarxa, l'Ajuntament de Barcelona aporta suport tècnic, participa en els grups de treball de la Xarxa i posa a la seva disposició materials i recursos econòmics.

PREGUNTES FREQUENTS

QUÈ SÓN ELS I LES AGENTS ANTIRUMORS?	QUÈ NO SÓN ELS I LES AGENTS ANTIRUMORS?
<ul style="list-style-type: none">• Són persones de perfils molt diversos que se senten compromeses amb els objectius de la convivència intercultural.• Són persones que demanen eines rigoroses, dialogants i constructives per poder combatre els rumors i estereotips sobre diversitat cultural que senten al seu voltant.• Són persones que, una vegada feta la formació antirumors, difonen els coneixements adquirits en el seu àmbit proper (família, feina, barri, entitat).	<ul style="list-style-type: none">• No són persones que treballen per a l'Ajuntament de Barcelona. Són persones que, després de formar-se, decideixen lliurement treballar per la interculturalitat a la ciutat, bé sigui de manera individual, bé sigui a través del teixit associatiu.• No són policies antirumors patrullant els carrers. L'agent antirumors proposa, no imposa. Les formacions antirumors posen especial èmfasi a fer la comunicació antirumors des d'una actitud dialogant, mai des d'una actitud coercitiva o sancionadora.

12

Àrea de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència
Programa BCN Interculturalitat

QUÈ ÉS LA XARXA BCN ANTIRUMORS?	QUÈ NO ÉS LA XARXA BCN ANTIRUMORS?
<ul style="list-style-type: none">• És la manera com bona part del teixit associatiu, juntament amb altres agents civils i polítics de la ciutat, han decidit organitzar-se per combatre els rumors i estereotips sobre la diversitat cultural.	<ul style="list-style-type: none">• No és una xarxa creada per l'Ajuntament de Barcelona. La mateixa ciutat va decidir organitzar-se en xarxa, i l'Ajuntament comparteix i impulsa els seus objectius. Per aquest motiu, en forma part i el fa partícip de la seva Estratègia BCN Antirumors.

Formació Intercultural

COM S'INCORPORA LA INTERCULTURALITAT AL NOSTRE DIA A DIA

Formació Intercultural és la línia d'acció del Programa BCN Interculturalitat que permet acostar l'enfocament intercultural a diferents àmbits professionals i socials de la ciutat: entitats, equipaments, gremis, associacions, grups polítics i sindicals, mitjans de comunicació, àmbit empresarial...

L'objectiu de la Formació Intercultural és donar eines perquè el treball des d'una perspectiva intercultural vagi introduint-se a poc a poc als diferents àmbits i sectors. La Formació Intercultural vol, en general, donar resposta a la pregunta: "Com ho faig perquè la interculturalitat s'incorpori transversalment a la meua feina i quins beneficis en puc treure?"

13

Àrea de Drets de
Ciutadania, Participació
i Transparència
Programa BCN
Interculturalitat

Com ho fa?

Treballant A LA CIUTAT:

- Organitza **cicles formatius gratuïts** que s'adeqüen a les necessitats específiques de cada àmbit o sector. Actualment, entre d'altres, ofereix el curs "Aplicació de l'enfocament intercultural al disseny i desenvolupament de projectes", adreçat a les entitats de la ciutat.

Treballant AMB LA CIUTAT:

- Estableix canals de contacte permanent amb el màxim nombre d'agents socials per tal de detectar els àmbits que reclamen o necessiten aquesta formació.
- Dissenyja noves propostes formatives a partir d'aquestes demandes i propostes.
- Col·labora i s'insereix en el treball amb la ciutat que desenvolupen les altres línies d'acció del Programa BCN Interculturalitat.

Espai Avinyó - Llengua i Cultura

UNA PROGRAMACIÓ PER COMPARTIR LA INTERCULTURALITAT

L'Espai Avinyó és la línia d'acció del Programa BCN Interculturalitat que potencia els valors de la interculturalitat creant espais de reflexió i, alhora, visible i posant en valor la creació d'artistes d'origens culturals diversos que, amb la seva obra, interactuen amb la ciutat.

L'Espai Avinyó - Llengua i Cultura programa activitats culturals de diferents formats (xerrades, projeccions, exposicions, concerts...) adreçades a tota la ciutadania.

Va iniciar la seva activitat el març de 2011 amb l'impuls conjunt de la Direcció de Serveis d'Immigració i Interculturalitat de l'Ajuntament de Barcelona i el Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL).

Com ho fa?

Treballant A LA CIUTAT:

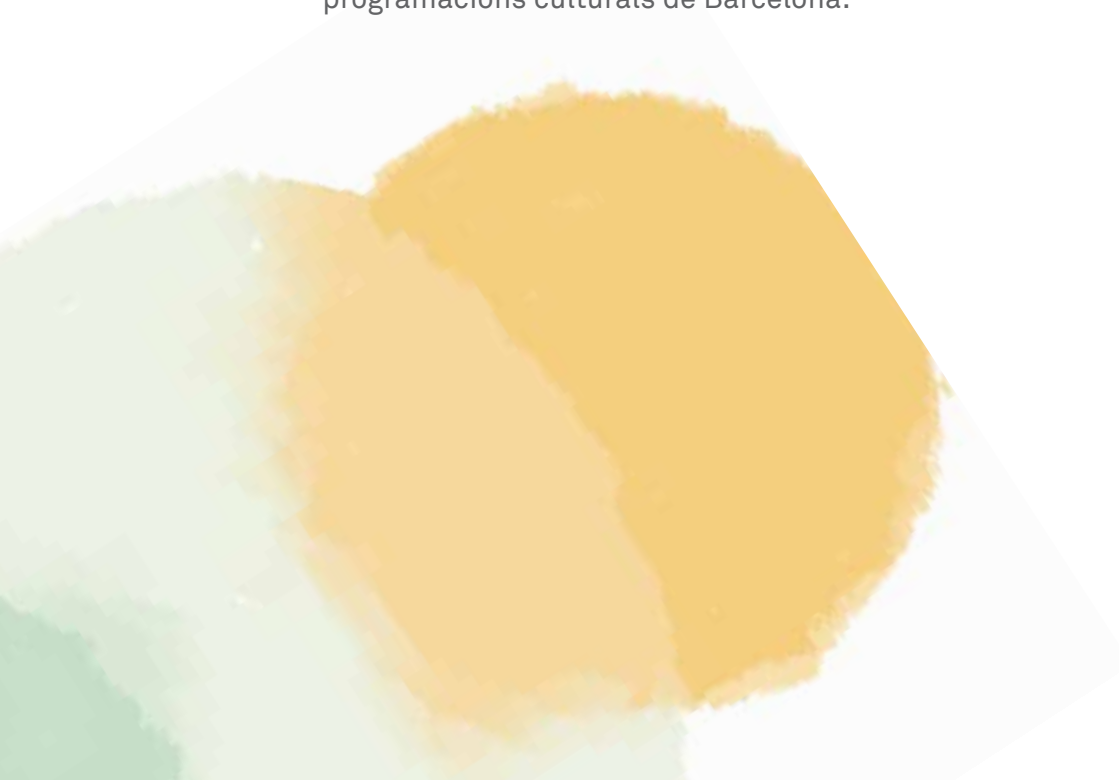
- Organitza una **programació trimestral** d'activitats gratuïtes i obertes a tots els públics.
- També ofereix **activitats específiques per a l'alumnat de català del CPNL** de Barcelona amb la finalitat de fomentar l'ús social de la llengua catalana, el coneixement històric i cultural de la ciutat i afavorir el diàleg i la interrelació entre les persones participants.

Aquestes activitats tenen habitualment el format de tallers o visites guiades caracteritzades pel seu component participatiu.

Treballant AMB LA CIUTAT:

- Potencia el treball en xarxa per detectar interessos i necessitats i cercar sinergies amb nous circuits i espais de trobada.

L'Espai Avinyó està ubicat al CPNL de Ciutat Vella, on desenvolupa la major part de les seves activitats culturals. Tot i això, com a projecte de ciutat, programa i desenvolupa algunes de les seves activitats en equips i institucions de la ciutat, alhora que participa, donant suport o oferint continguts, en altres programacions culturals de Barcelona.

Projectes Interculturals

IMPULS I SUPORT A L'ACCIÓ INTERCULTURAL DE LA CIUTAT

Barcelona és una ciutat on es desenvolupen una gran quantitat de projectes i activitats amb un vessant intercultural. Aquests projectes els generen:

- Els 10 districtes de la ciutat que, en el model descentralitzat de Barcelona, tenen capacitat de decisió i gestió econòmica dels seus equipaments i serveis.
- El fort teixit associatiu de la ciutat.
- El mateix Ajuntament de Barcelona.

Projectes Interculturals és la línia d'acció del Programa BCN Interculturalitat que ofereix suport al desenvolupament d'aquests projectes impulsats per entitats, associacions, equipaments, l'Ajuntament i els districtes de la ciutat.

Com ho fa?

- ▶ Dóna suport econòmic i tècnic als **projectes interculturals dels districtes**.

És el cas, per exemple, del suport donat a:

- Servei d'Escales de Veïns dels districtes de Nou Barris i Sant Martí.
- Programa XEIX, que treballa per a la inclusió dels co-

merciants d'origen xinès i paquistanès a la xarxa associativa del districte de l'Eixample i Sant Antoni.

- Do d'Acords, orquestra infantil intercultural del districte de Sants-Montjuïc.
- La Cruïlla Comuna, activitats de sensibilització vers la diversitat cultural als instituts del districte de Sarrià-Sant Gervasi.

► **Dóna suport econòmic i tècnic als projectes interculturals d'entitats i associacions.**

- A través d'una línia anual de subvencions públiques.

► **Impulsa accions interculturals conjuntament amb entitats, serveis i equipaments dels barris, com ara:**

- Accions amb els equipaments de proximitat, creant propostes amb centres cívics, centres culturals, calsals de barri...
- Accions interculturals als barris: iniciatives interculturals construïdes amb els mateixos agents socials dels territoris (plans de desenvolupament comunitari, xarxa associativa...).
- Sons de la Barcelona intercultural: tallers elaborats amb centres cívics i la Fundació Phonos de la UPF, amb l'objectiu de crear col·lectivament el mapa sonor de la diversitat cultural de la ciutat.
- Imagina't Barcelona. Col·lecció intercultural: vol sensibilitzar i reflexionar sobre la diversitat cultural als centres educatius de secundària.

- Projecte Rossinyol: mitjançant la mentoria social com a eina educativa, es generen trobades improbables de confiança i amistat entre un noi/a divers (mentorat) i un estudiant universitari (mentor/a).
- Barcelona Coral Àsia i Aula de Teatre Fòrum: propostes de creació cultural on a partir de la diversitat d'orígens dels participants s'aconsegueixen resultats molt positius a partir d'objectius comuns.

BCN
Programa BCN
Interculturalitat

**bcn.cat/
interculturalitat**
facebook.com/Bcn.cat
telèfon: 010 (24 h)